

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985

BRNO 1987

NÁLEZY ZE STARÉ HACKELSBERGSKÉ ŠTOLY U HORNÍHO ÚDOLÍ /okr. Šumperk/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno, expozitura Opava

Ing. Roman Pavlík z Geologického průzkumu np. Zlaté Hory předal pracovníkům opavské expozitury AÚ ČSAV Brno dvoje dřevěné těžební necky a z trámu vysekaný žebřík. Předměty byly nalezeny při průzkumu staré Hackelsbergské štolý u Horního Údolí /o. Bruntál/. Podle polohy ve štole a způsobu kutacích prací lze žebřík rámcově datovat do 13. až 14. stol. a necky do 15. až 16. stol. Ve výzkumu dalších dosud nezmapovaných vytěžených prostor se bude pokračovat.

Funde aus dem Alten Hackelsberger Stollen bei Horní Údolí /Bez. Šumperk/
Ing. R. Pavlík übergab der Opavaer Expositur des A1 der ČSAV Brno hölzernes Gerät /Leiter, Fördertrug/, des man bei der Untersuchung des Alten Hackelsberger Stollens bei Horní Údolí fand.

FUNDE NEUZEITLICHER KERAMIK AUS KETKOVICE /Bez. Brno-venkov/

Pavel Košťurík, UJEP Brno

Beim Grundmaueraushub für ein neues Feuerwehrhaus hat man unweit von dem Gebäude des alten Orts-Nationalausschusses Schichten mit neuzeitiger Keramik gestört. Nach der Struktur und der Verzierung handelt es sich höchstwahrscheinlich um die Töpfereiproduktion aus dem unweiten Ivančice.

ZÁCHRANNÉ VÝZKUMY V BRNĚ V ROCE 1985 /okr. Brno-město/

Zdenka Himmelová, Rudolf Procházka, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 20/

1. Dominikánská 11, 13, 15, 17.

Při sledování dalšího postupu výkopu stavební jámy bylo zde v dubnu až září v různém rozsahu zkoumáno a dokumentováno 27 objektů. Také tentokrát převládaly odpadní jámy ze 13. - 17. stol., většinou ze 14. - 15./16. stol. Mezi nimi si zaslouží pozornost zejména superpozice obdélné zděné jámy se dvěma horizonty z 2. pol. 16. a 1. pol. 17. stol. /č. 62 a, b, / nad válcovitou jámkou ze 13. stol. /č. 59/, přičemž horní část staršího objektu byla druhotně vyplněna zásypem příslušejícím k mladší šachtici. V jánce č. 58, v horní části zaplněné mazanícovou drtí s mimořádnou koncentrací zlomků tuhových zásobnic /požár r. 1356?/, se podařilo prokázat dřevěné bednění, v Brně zatím ojedinělé. Rovněž byla prozkoumána téměř celá zemnice /č. 63/ o rozměru u dna cca 4 x 4 m, zapuštěná nejméně 2 m od úrovně původního povrchu. Žlábek se stopami dřeva sledující obvod podlahy naznačuje přítomnost výdřevy stěn. Ač otopné zařízení nebylo jednoznačně prokázáno, tvrdě udusaná podlaha spolu s hrncem do ní zapuštěným dovolují uvažovat o velmi častém pobytu uživatelů. Předběžně lze vznik objektu řadit ještě do 1. pol. 13. stol., stejně jako jámku č. 59 a další zahloubený objekt /č. 57/ v těsné blízkosti. Jde zřejmě o část kolonizační "usedlosti", jejíž součástí jistě byly i nadzemní stavby.

Na rozhraní parcel domů Dominikánská 11 a Starobrněnská 18 byl dokumentován profil rozměrného zahloubeného objektu, do jehož podlahy byla ještě zapuštěna hruškovitá jáma připomínající obilnici. Objekt, nejspíše hospodářského určení, byl podle nečetných fragmentů keramiky zasypán někdy ve 14. stol.

V početném nálezovém fondu dominovala opět keramika, cenné jsou zvláště soubory pozdně hradištního charakteru s ojedinělými doklady importované kameniny.

2. Česká 5.

Ve střední části budovy známé pivnice "U Stopky" došlo v rámci adaptačních prací k odstranění nadzemní zástavby i jednopatrových sklepů do hloubky 3 m od úrovně dnešního terénu. V průběhu záchranného výzkumu v červenci a listopadu zde bylo odkryto 7 odpadních jámeček rámcově z 13./14. - poč. 16. stol. Lokalita se nachází podstatně níže než terén na Dominikánské ul., tudíž hladina spodní vody leží blíže dnešnímu povrchu. Jámy byly proto zahloubeny nejvýše 5 m, přičemž jejich výplně byly přibližně 1 m od snížené úrovně značně zvodněné. Proto se zde uchovalo množství organických předmětů, ať už části výrobků ze dřeva či kůže nebo rostlinných zbytků.

Z jámeček na Dominikánské ul. i České ul. pochází poměrně bohatý soubor dutého skla, reprezentující časové rozmezí 14. pol. - 17. stol. Předběžně je možno na jeho základě stanovit dva výrazné horizonty užívání skleněných nádob v brněnském městském prostředí. První, datovatelný rámcově do 2. pol. 14. - poč. 15. stol., je zastoupen především tzv. čísemi českého typu v různých variantách a nečetnými importy kvalitního, snad italského skla. Druhý horizont představuje pozdně renesanční duté sklo z konce 16. a 1. pol. 17. stol. Poměrně málo je zastoupeno sklo pozdně gotické, zcela ojedinělé fragmenty náleží již

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné